

De zwierige lijn van Hanco Kolk

Ter gelegenheid van de publicatie van het laatste deel van zijn strip 'Meccano' exposeert Hanco Kolk in de Leuvense Universiteitsbibliotheek. Met zijn zwierige lijn overstijgt hij moeiteloos de grenzen van zijn medium.

STRIPS

VAN ONZE REDACTEUR
MICHEL KEMPENEERS

LEUVEN | 2007 is een sleuteljaar in de carrière van onze noorderbuur Hanco Kolk. Hij werd vijftig en voltooide ook *De ruwe gids*, het vierde en laatste deel van zijn eigenzinnige stripserie Meccano. Kolk zorgde er bovendien voor dat beide gebeurtenissen samenvielen: op 11 maart zette hij de laatste lijn van wat hij als zijn magnum opus beschouwt — terecht trouwens, want in *De ruwe gids* toont hij zich niet enkel een virtuoos tekenaar maar ook een volleerd verteller, die perfect weet hoe hij een complex verhaal tot een boeiende strip kan verwerken.

Voor de Leuvense organisatie Beeld Beeld is *De ruwe gids* een mooie gelegenheid om de polyvalente Kolk aan een breder publiek voor te stellen. In de tentoonstelling *Hanco Kolk - Stroomlijn* hangen originelen uit de vier delen van Meccano. Die serie is altijd een buitenbeentje geweest. Als parodie op de Monegaskische jetsset was ze voor Kolk sporadisch ook een uitlaatklep, waarin hij harde humor en zijn artistieke ei kwijt kon. Want wie op de Nederlandse stripmarkt als fulltime tekenaar of scenarist aan de bak wil komen, moet bereid zijn tot concessies.

Die moeilijke evenwichtsoefening maakt Kolk al zijn hele carrière, en misschien verklaart dat wel waarom hij — ondanks zijn rijke oeuvre — nooit een bestseller is geworden. Zelfs een topper als *Gilles de Geus* heeft zijn potentieel nooit waargemaakt. Integendeel, het blijkt telkens weer een helse taak om een nieuw album van deze 'Nederlandse Asterix' gefinancierd te krijgen. In zijn eigen speeltuin *Meccano* kan Kolk echter ongeremd zijn ding doen. Zijn stilistische experimenten, waarvan de evolutie goed te volgen is in de geëxposeerde originelen, hebben ook hun weerslag op zijn meer commerciële werk, zoals de steeds populairder wordende krantenstrip *Single*. Die strookgags worden gekenmerkt door een opvallend

Vrij werk van Kolk. © rr

De expo toont de striptekenaar Kolk ook als artistiek woelwater

zwierige lijnvoering, die zowat Kolks handelsmerk is geworden. Maar de expositie toont ook de andere Kolk: de illustrator en (een beetje) de kunstenaar, en bij uitbreiding het artistieke woelwater. Kolk is immers steeds op zoek naar nieuwe uitdagingen en stilistische vernieuwing. Zodra hij iets té goed beheerst, wordt het een kunstje, zegt hij zelf. Dan slaat de verveling toe en hoeft het niet meer.

In het geëxposeerde vrije werk en de bijbehorende schetsen kan de bezoeker Kolks zoektocht naar de volmaakte lijn volgen: hoe hij een poserend model — uiteraard een vrouw — in één enkele, net niet abstracte lijn tracht 'samen te vatten'. Kolk is niet snel tevreden over die pogingen, maar sommige resultaten — zoals de affiche van de tentoonstelling — zijn prachtig.

Verder toont de tentoonstelling dat Kolk een echte duizendpoot is. Zo ontwierp hij een fonteintje dat voor het eerst wordt getoond en maakte hij vroeger, met zijn spitsbroeder Peter de Wit, een heuse fotostrip: *Mannetje en Mannetje*. En tijdens de huidige tournee van de Nederlandse band Spinvis maakt Kolk live tekeningen.

Toch wil de eigenzinnige Nederlander zich in de nabije toekomst meer op schrijven gaan toelagen. Eerder dit jaar verzorgde hij in *De Volkskrant* een tijdlang een column, 'De Kolkskrant', waardoor hij plots de smaak te pakken heeft.

'Meccano 4: De ruwe gids' is een coproductie van Bries en De Harmonie en kost 19,95 euro. De tentoonstelling 'Hanco Kolk - Stroomlijn' loopt nog tot 4 november in de Universiteitsbibliotheek van Leuven. Alle dagen open van 10u tot 17u. Toegang gratis.

ONLINE
www.beeldbeeld.be/kolk
www.hancokolk.nl

Het hart is een baksteen

Jan Decorte beent het werk van Heiner Müller uit. Op zoek naar het kloppende hart in de uitgewoonde machinerie van het theater en van de lichamen die het bevolken.

THEATER

VAN ONZE MEDEWERKER
MICHAEL BELLON

BRUSSEL | De aanpak is vertrouwd: Jan Decorte en Sigrid Vinks delen de scène met nog een vrouw — in dit geval de actrice Sara De Bosschere. In niet meer dan een uur puren ze de essentie uit werk van een theaterauteur die hen dierbaar is. Ditmaal is dat Heiner Müller, met wie Decorte en Vinks een lange geschiedenis hebben.

Hij speelde in 1970 al de titelrol in Müllers *Filoktetes* en zijn regie van *Mauser/De Hamletmachine* uit 1981 werd een sleutelproductie die vooruit wees naar zijn latere, sobere werk. Zij vertaalde in de jaren tachtig nog enkele andere stukken van Müller.

Voor *Müller/Traktor* worden drie langere fragmenten uit *Herakles 2 of de hydra*, *Medeamateriaal* en *Hamletmachine* gemonteerd tot een geheel met een sterke thematische en metaforische eenheid. De geteisterde 'vertolkers' van Herakles, Medea, en Hamlet (respectievelijk Decorte, Vinks en De Bosschere) trekken machinaal het zwaard tegen wie hen dwarsboomt — en zo een bloedspoor doorheen het hele stuk. Vooral de moederschoot waaruit ze gebaard zijn (of hebben) moet het ontgelden.

De zelfvernietiging gaat zover dat de beruchte personages weigeren hun rol nog te spelen. Wat overblijft, is de kale en radicale, naar zichzelf verwijzende tekst, die uiteraard past bij de ontmantelde theatermachinerie waarvan Decorte zich bedient.

Van dialogen is nauwelijks sprake. De drie brengen ieder om beurt hun tekst in een kled dat lijkt op een chirurgeschort. Tussendoor werpt het licht telkens weer een andere schaduw op het scènebeeld, dat Müllers poëzie van de verschroeiende aarde weerspiegelt: hoopjes kasseien en zand, en de holle maquette van de nooit gerealiseerde utopische Tatlin-toren van de Derde Internationale — het symbool voor een revolutionaire opstand die nergens toe leidde en voor de ideologische ontzuivering die het werk van Müller heeft bepaald. Decorte leest zijn tekst zelfs eerst nog in het donker van het blad, met behulp van het mijnwerkerslampje op zijn hoofd. Dat sorteert maximaal effect met minimale

Jan Decorte. © mhe

theatrale middelen. De stem van Vinks trilt, maar haar monoloog valt je evengoed koud op het dak. De jurk van De Bosschere wordt verknippt. Aan emoties wordt al lang niet meer adequaat uiting gegeven. Dit theater is geen doorleefd ritueel meer, maar een werktuiglijke formule waarbij de toeschouwers op zichzelf worden teruggeworpen.

Dit theater is geen doorleefd ritueel meer, maar een werktuiglijke formule

Wel is in elk fragment ook sprake van het hart, en Müllers ultrakorte theaterstuk *Hartstuk* verlicht als afsluitende sotternie de tragedie. 'Uw hart is een baksteen', zegt Vinks. 'Maar het klopt alleen voor u', antwoordt Decorte, die daarop 'Ich bin von Kopf bis Fuß auf Liebe eingestellt' van Marlene Dietrich zingt. Decortes geruststellende adagium dat liefde alles is, klinkt hier bijna als een dooddoener.

Het hart van sommigen zal hier sneller van gaan slaan, anderen zullen spreken van een baksteen op de maag. Wij behoren tot de eerste categorie.

Jan Decorte/Bloet speelt 'Müller/Traktor'. Gezien op 24/10 in Brussel. Nog op 26, 27, 30 en 31/10 (20.30u) in de Kaaitheaterstudio's, Onze-Lieve-Vrouw van Vaakstraat 81, Brussel. Reserveren: 02-201.59.59. Daarna tournee tot eind mei.

ONLINE
www.kaaitheater.be

31 | 1 | 2 | 3
OKT | NOV | NOV | NOV

DE AVONDEN

PETROL
DESINGEL

ARNON GRUNBERG | RUBY TROUVE
SASKIA DE COSTER | OSCAR VAN DEN BOOGAARD
VERSUS DEZ MONA DUO | VERSUS KIM PEERS

MOULIN SEPTET

BONDE DO ROLE | 65DAYSOFSTATIC
KIM VERSUS BUSCEMI

JEROEN BROUWERS
STIJN MEURIS | GERRIT KOMRIJ
TOM HODGKINSON
DJ MAURO PAWLOWSKI | THOU | MURDER

APPARAT | MARC ADMIRAL FREEBEE
ALTER EGO

DESINGEL / PETROL / ANTWERPEN / WWW.DEAVONDEN.ORG

Red Bull, deSingel, etc.